

Chemarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an.....Lei 200.-
Pe un jumătate an.....Lei 100.-
Autorități și instituțiuni.....Lei 500.-
In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-09

Dansul Mareșalului ^x

— O polemică cu morții —

„Omul drept nu ascultă decât glasul conștiinței sale și nu caută pentru faptele sale justificare în păreri aliora. El poate trece ca cel mai scelerat dintre oameni încât conștiința lui să fie supusă celor mai aspre încercări dar ea nu poate fi clătinată nici prin familia ce se aruncă asupra lui, nici prin relele trădări, ci până la moarte el va păși neclintit pe cărăile luminate ale conștiinței lui — cu toate că s'ar menți în vorbă: ocoti ca un om rău și ne-trebnic. El va fi bătut cu vergi, torturat, pus în fiare, i se vor arde ochii cu fierul roș; însă fără să se îngrijoreze de toate relele, el vor răsăni pe cruce, ca să înțeleagă că nu trebuie ca să fie om drept, ci numai să pară altora, urmând pe cărări bătute. Dar conștiința, Demonul său, nu-i îngăduie, ca judecătii sale proprii să-i fie substituie judecata altora, fie chiar a lumii întregi.”
Platon. Republica.

Mareșalul Averescu, a invitat, pe ziua de 10 Noembrie, după cum se știe „Chemarea” tinerețului ardelean, la un cadrul politic, sfătuit fiind de binevoitorii săi ciraci din Ardeal și obligat să substituie eleganței mișcărilor ritmate o furtunoasă răfuială, în care „Cavalerul tristei figuri” după asigurările primite, urma să iasă învingător.

Dar aceiași nefaști consilieri, hămesiți de o prea lungă opoziție au sfătuit pe Mareșal să-și vâre onoarea în buzunar, că n'ar fi tocmai potrivit să calărești pe „dânsa” în vremurile acestea de bejenie și de sărăcie.

Și Mareșalul, hotărât cum este, a dat svon în țară că nu se mai bate. Și a sunat din goarnă retragerea. Roagă „Chemarea” să se împace, că D-sale nu-i plac judecățile, în care se cheltuiesc o grămadă de parale și de multeori se întâmplă să nu câștigi nimic. Acesta este tonul declarației făcută unui redactor al ziarului „Dimineața” și reproducă de „Adevărul”, din care spicuim următorul semnificativ pasagiu: „Am dat în judecată ziarul „Chemarea” fiindcă mă socotesc calomniat de o afirmație absolut inexactă, publicată în acest ziar, și prin care se spune că aș fi ucis 11 mii de țărani în răscoalele din 1907. Nu am intentat procesul nici pentru că urmăresc să mă răsbun pe cineva, nici pentru ca să mă disculp. Aș fi bucuros ca „Chemarea” să-și recunoască greșeala și să retracteze afirmația calomnioasă cecece m'ar determina și pe mine să-mi re-

trag plângerea”. Se poate, nu neîndoim, că ar fi bucuros mareșalul să acoperim cu tăcere acest revelator prilej, dar pe noi această mărunță declarație de târgoveț ne revoltă până la indignare.

Nu! Ardealul întreg vrea această răfuială. Conștiințele tinerești tre-

infundat gurile flămânde cu bulgări de pământ, care în loc de grâu a împrăștiat gloanțe, vrea astăzi cu orice preț să se ascundă sub tăcerea noastră iertătoare, vrea să înlăture umbrele sinistre ale răsculaților care-au încercat să-și scuture lanțurile. Vinele i sclero-

răscoalelor dela 1907, va putea oare invoca cu succes necesitatea de restabilire, a ordinii și de apărare a siguranței statului? Astfel, dezideratele obștești ar putea fi trecute ușor prin foc și sabie sub pretextul năvălirii dușmanilor!

Cum poate acest om, să se erijeze în conducătorul acestui neam de plugari, el care s'a pus atunci așa de sălbatic în calea realizării idealurilor lor! Căci acesta este scopul reabilitării ieftine pe care o urmărește acum. Există însă în conștiința noastră a tuturor în-crustate principiile unei justiții imanente, care nu permit ca ordinea morală a vieții să fie călcată în picioare. Și chiar de ne-am măcina toate resursele energiei noastre nu vom înceta o clipă, de a-i striga din răspuțeri păcatul în urechi, până vom spulbera miasmele minciunii care astăzi se furișează printre rânduri și încearcă a se prelinge însinuant pentru a lua parte la ospățul victoriei vremurilor noi.

Un incident, născut din confesiunea publică a unei conștiințe revoltate, a pus în mișcare acest proces de lămurire istorică, de restaurare a eteruelor adevăruri morale.

Ii mulțumim fratelui Gruia, pentru acest neprețuit serviciu. El ne-a făcut să trăim această simbolică deslegare, el ne-a silit să deșteptăm în noi problema răspunderii generației noastre și să-i gustăm cu neșat roadele binefăcătoare. Dar fratele Gruia n'a făcut decât începutul. Numărul acuzatorilor se va mări, va lua proporții neobișnuite și'n această neprecupețită isbucnire, mii de vii și mii de morți vor impresura flăceta bătrână, o vor împunge în coaste cu sulitele mâinilor lor, până la expierea rușinii ce-i acopere tamplele cărunte.

Craniile găurite ale celor 11 mii, îi vor rânji în față și cu brațele lor uscate îi vor cuprinde madularele. Nu ne este teamă. Nu primim „târgul”.

Pornim la drum neînduplecați și îndrăzneți și opunem întreaga noastră putere contopită în același

Reminiscente triste din vremea răscoalelor dela 1907.

Crucile țărănești dela Rojiște (Dolj).

mură în așteptare. 1907, clerculă din gură în gură și basmul viu cuprinde în mrejele lui suflute se-toase de cunoașterea adevărului, glasul pământului care-a înghițit gloatele de iobagi asupriți, glasul dreplății celor mulți care-a fost bătută cu tunul și scaldată în sânge, cer sacrificiul luptei noastre. Lașitatea ne-ar face să încremenim de rușine. Acela, care la 1907, a

zate i-ar plesni la arătarea lor amenințătoare.

Ce inabilă manevră! Crede Mareșalul, că-și va putea acoperi învinuirea ce i-se aduce, aducând o traistă plină de ordine, pornite din înalte locuri? Va putea justifica masacrele inutile, excesiva și brutala afirmare a fostei armate, pusă în mișcare și organizată de dânsul? Organizatorul represunii

Dansul Mareșalului Pacca mondială și garanțiile ei

— Continuare din pag. 1-a. —

elan și îndreptată spre aceiași unică țintă: Sfărâmarea minciunii. Desliptiți de lângă glie și trăind în lumea incertă și pestriță a orașului, nu putem uita în ceasurile de reculegere ecurile pământului, în care dorm somnul de veci, acei care-au îngrășat cu sângele lor lanurile ciocoilor împuțiti.

Nu putem înțelege atitudinea de voiajori pripiți ce ni se cere, nu putem face transacții cu conștiința noastră. Vom evoca tabloul întunecat al sbuciumărilor țărănești de ieri, vom desgroa neconținut arhivele cari conțin isprăvile cetelor înarmate dela 1907. Cum am putea noi ascunde ceiașe s'a trimbițat dealungul și dealatul țării. In 1920, luna Aprilie, la congresul partidului național dela Alba-lulia d. Nicolae Iorga a spus categoric:

„Și atunci generalul Averescu, cu tunul s'a pus pe ei, sângerând pământul României. Toți au plâns atunci și am văzut ochi înlăcrimați, pe care nu-i voiu uita niciodată, cu durerea lor îngustă, numai o pereche de ochi a rămas rece în țintea cu tunul și mitraliera spre țărani, ochii acei care și astăzi se pune în calea rezolvării chestiei țărănești“.

Un crâmpel fugar dintr'o traigedie surdă, care stăruie și astăzi în amintirea acestui mare martor ocular. Și valul de răsmeriță sugrumată a fost înregistrat la fel, de toți cercetătorii istoriei noastre, fiecare, desprinzând din cadrul nemulțumirilor aspru pedepsite, nedreptatea revoltătoare făcută țărănilor la 1907.

Iată de pildă, ce povestește Constantin Bacalbașa, în București de altă dată: „Dar planul Generalului Averescu potoli răscoalele repede. Mase mari de țărani erau încunjurate, toate liniile de retragere le erau tăiate, așa că erau reduși să capituleze.“

Dar ceiașe a urmat rescoalelor, a întrecut în cruzime chiar faptele țărănilor beți care au atacat conacele. Armata s'a datat la adevărate atrocități care a revoltat chiar pe ministrul instrucțiunii, Spiru Haret. Rapoartele lui către rege sunt acuzațiuni zdrobitoare pentru acei care au comandat aceste dragonade. Lupta între trupele înarmate cu puști și cu tunuri și țărani înarmați cu ciomege, furci și lopeți nu putea fi lungă. Forța superioară a învins, dar nu s'a mulțumit cu cu atât. S'au făcut execuțiuni în masă. Țărani desarmați, unii care nici n'au participat la răscoale, au fost dezarmați, prinși și împușcați. Era destul ca un arendaș sau vre-un funcționar de pe vreo moșie să aibă pică pe un om și să-l denunțe pentruca aceasta să fie prins și executat sumar fără nici o judecată. Când țărani erau prinși în grupuri mari, erau înconjurați, legați, apoi erau puși pe două rânduri la marginea șoselelor și împușcați. S'a citat cazul unei trupe de cavalerie, care a omorât astfel un grup de țărani, apoi soldații au mai tras câte o salvă în cei căzuți și în sfârșit ofițerul a descălecat și a mai tras câteva gloanțe în capetele celor care mișcau.

Presa independentă din București e plină de aceste spaimăntătoare cruzimi, care-au trimis în pământ aproape 11 mii de oameni. Ce înfiorătoare poveste! Și astăzi patronul acestor nelegiuiri, și-acoperă infamia, la adăpostul textelor de lege. Avem noi oare dreptul, să trazigem asupra unui proces care nu mai este al nostru?

Incodată nu! Te invităm Mareșale, aci în metropola Ardealului, pe care ai ales ca teatru de luptă să ne răfuim. Pentru a face drum dreptății, vom descărca toată mocnirea surdă a pasiunilor noastre, iar pentru triumful desăvârșit al cauzei, vei primi defilarea macabră a celor 11 mii de cadavre.

Petre Țuța.

Convocare.

Cercul de studii al partidului național-țărănesc secția juridică pentru Ardeal-Banat și Bucovina, convoacă pe toți membrii săi să ia parte la constătuirea care va avea loc Duminică 9 Nov. ora 3 d. m. în localul Clubului partidului național-țărănesc, str. Regina Maria 36. Constătuirea este convocată pentru sistematizarea materialului strâns în vederea procesului Averescu — „Chemarea“.

Către

Stimații Cetitori ai ziarului „Chemarea“

Având în vedere cu ce greutate bănești se editează ziarul și ca să putem achita tiparul, hârtia și costul postal, rugăm pe stim. noștri cetitori dacă cetesc cu drag acest ziar să se gândească a achita abonamentul cu acelaș dragoste. Unica sursă a existenței noastre fiind abonamentul. ADMINISTRAȚIA.

Cetiți și plătiți
„CHEMAREA“

(Continuare)

Ideologia pacifistă a fost profund schimbată de către războiul cel mare. Fără acest zguduitor fenomen social progresul ce s'ar fi realizat în domeniul pacifismului, ar fi fost tot așa de neînsemnat ca cel de până atunci. De sigur că ideea de pace, pătrundea ceva mai adânc în conștiința popoarelor, ba poate se făceau și unele progrese cu privire la introducerea arbitrajului obligatoriu, nici când însă nu se ajunge la înlăturarea teoriei dreptului internațional clasic, cu privire la *suveranitatea absolută a statelor* și a *legitimității juridice a războiului*.

Cari erau garanțiile de pace înainte de anul 1907?

Dela început trebuie să subliniem, că mijloacele legale pentru rezolvarea în mod pacific a conflictelor internaționale aproape nu existau. Și tocmai acesta este terenul unde s'au făcut uimitoare progrese după războiu.

Conferința dela Haga din 1899 a adoptat o convenție pentru reglementarea pe cale pacifică a conflictelor dintre state. Delegația Rusiei a făcut o propunere cu privire la introducerea arbitrajului obligatoriu. Pentru reglementarea chestiunilor juridice precum și pentru interpretarea și aplicarea convențiilor internaționale pe calea arbitrajului, conferința a acceptat următoarea formulă: arbitrajul este recunoscut de către puteri ca mijlocul cel mai eficace și în acelaș timp cel mai echitabil pentru regularea litigiilor cari n'au fost rezolvate pe cale diplomatică. Simplă recomandare fără nici o obligațiune! Germania a fost țara care s'a opus mai mult la introducerea arbitrajului obligatoriu. In consecință în perioada dela 1899—1907 n'a încheiat decât un singur tratat de arbitraj cu Anglia.

La conferința dela Haga din 1907 s'au făcut noi încercări pentru introducerea arbitrajului obligatoriu. Ca și în 1898 Germania se opune din răspuneri iar alături de ea votează contra încă câteva țărișoare pe care reușise să le atragă în sfera ei de influență și printre cari figura și România. Nu se poate tăgădui bogata legiferare adusă de această conferință cu privire la dreptul de a face războiu, dar pe noi ne interesează mijloacele de împiedicare și evitare a acestui flagel social, iar în privința aceasta nu s'a adus nimic pozitiv.

In concluzie putem spune, că până la 1914, mijloacele *legale* pentru rezolvarea pe cale pacifică a conflictelor dintre state erau, dacă nu inexistente

cât se poate de reduse iar garanțiile de securitate erau armele și alianțele.

Poate să și asigure un stat liniștea și securitatea prin înarmare? Înarmarea este o garanție relativă și statul care recurge la ea trebuie să caute a deveni mai puternic decât orice inamic eventual. Dar ce va face inamicul eventual? Acelaș lucru! De unde, goana după înarmare care bun înțeles nu poate merge la infinit.

In momentul când unul dintre adversari încetează de a se mai înarma se poate considera pe jumătate învins dacă nu cumva recurge la un alt mijloc: alianța.

Pentru statele mari înarmarea poate constitui o garanție de securitate. Statele mici nici când nu vor putea recurge cu eficacitate la acest mijloc de securitate numai prin propriile lor mijloace, ci singura lor scăpare este alianța cu statele mari.

Dar pentru ca un stat mare să aibă interes să încheie o alianță cu un stat mic acesta din urmă trebuie să-i ofere ceva. Acel ceva este tocmai un quantum de ofertă militară. Iată cum și statele mici vrând ne vrând sunt obligate a se înarma pentru a și asigura existența.

In rezumat putem spune că bazele siguranței de pace existente înainte de războiul mondial au fost următoarele:

- Inarmarea și alianța pentru statele mari și pentru statele mici.
- Neutralitatea dacă aceasta era posibilă, (Belgia și Elveția).
- Abținerea de a participa la viața politică internațională (Țările Scandinavice, Olanda).

Aceasta în ceiașe privește Europa. In America găsim alte elemente de ordin moral și juridic și numai pe planul din urmă vine înarmarea și alianțele. Astfel au fost: aplicarea pe o scară mult mai întinsă a tratatelor de arbitraj; doctrina lui Monroe; populația rară; nenumăratele și neîntrecutele surse de bogății naturale; in fine forța.

Războiul mondial a fost bogat în învățături. Consecință a unei înarmări fără măsură și a unui dezzechilibru aparent de forțe, el arătat lumii întregi că puterea morală și juridică este mai presus decât forța armată. Ideologia nouă a pacifismului are la baza sa, elemente morale, materiale și juridice. Aceste elemente au scutit America de marelui din 1914 sau de altele asemănătoare și numai ele vor putea să garanteze pe viitor o pace durabilă și o înfrățire universală. *Aurel Vasile.*

Societatea Anonimă fostă

„SKODA“ din Pilsen.

Capital coroane cehe 200.000.000

Numărul lucrătorilor 40.000.

Numărul mașinilor 7.800.

Secția mecanică:

Instalațiuni cu mașini de aburi și turbine, turbine hidraulice. Instalațiuni complete de uzine electrice. Instalațiuni pentru fabrici de bere, spirt, săpun și uleiuri din fructe și sămânță, etc.

Fabrica de automobile:

Automobile și TRACTOARE agricole și industriale, camionete și autobuse.

Mașini pt. construcții de șosele:

Compressoare Naphta, compresoare cu aburi de 10 până la 20 tone, scarificatoare, stropitoare etc.

Sfărâmare dură:

Concasoare de pietre, tobe de sortat precum și instalațiuni complete stabile și mobile pentru producerea de nisip și pietriș. Concasoare cu fălci. Mori cu bile și rulmenți.

Instalațiuni pt. abatoare:

Instalațiuni complete pentru abatoare moderne.

Frigorifere:

Instalațiuni complete pentru frigorifere și fabricațiuni de gheață.

Reprezentanța Generală pt. România, București I, Strada Battisti, tel. No. 6. —

Telefon 229—38.

Adresa telegrafică „Usineskoda“

Cum am învățat să respect meseriașii

De EMIL HAȚIEGANU
Ministrul Muncii, S nătăjii și Ocrotirilor Sociale.

Am învățat să cinstesc meseriașul — din copilărie.

Mă dusese tata la școală la Cluj. Nu știam o boabă unguere și vă inchipuiți ce jale mi-a cuprins sufletul, când mă văzusem între alte neamuri, cari vorbeau altă limbă, decât cea care am vorbit-o eu în sat împreună jucându-mă în țarina drumului cu copiii de țăran; Ion, Nicolae și Vasile.

Străin, singur, ca puiu cucului am rămas, când tata m'a dat în grija stăpânului, unde m'a încartiruit: un bătrân ciobotar cu barbă albă.

Tata om bun, dar cu grija de viitorul copiilor săi — i-a dat bătrânului ciobotar puteri depline asupra noastră, care s'a angajat solemn, că va uza de aceste drepturi la nevoie.

Cu frică mă uitam la bătrânul gazdă, care toată ziua lucra cu hărnicie la cioboate; vorbea foarte puțin, dar lucra din zori de zi — până târziu seara.

Și fiindcă locuiam în aceeaș cameră, în care își avea și el micul atelier — cu curiozitatea copilului venit dela sate — fiecare mișcare i-o petreceam cu mare atențiune.

Nu-i cunoaștem limba și el puțin vorbea românește — dar observam cu câtă dragoste se uită la noi și cum ne îmbărbăta să progresăm în studii.

Când eram prea zglobii și trânteam prea des ușile — ne pedepsea, dar totdeauna cu adevărată dragoste părintească.

Duminicile ne lua cu el, ne ducea în plimbare, excursii la pădure și mergând ne povestea viața lui zbu-ciumată, cum a luptat el în revoluția din 1848; cum a luptat contra rușilor...

Și noi zi de zi ne-am atașat de bătrânul ciobotar, om de o hărnicie exemplară, om de cuvânt, om corect, cinstit și de omenie.

Anii au trecut peste noi și ne-am ales studenți pe la universități și ciobotarul nostru cu soția sa încă tot trăia.

Cu drag ne gândeam la ei, ca la părinții noștri și ei ne priveau ca pe fiii lor, cari ne-au crescut.

Am stat la ei vre-o 12 ani, la ei ne-am petrecut copilăria.

Și la moartea lor am fost prezenți și cu durere în suflet i-am petrecut la vecinica lor odihnă...

Am îndrăgit de atunci pe meseriași și meseria.

Dela bătrânul ciobotar am învățat să cinstesc munca, să cinstesc omul sărac și necăjit; să am milă de cel lipsit.

Cu drag mă uit și azi la fiecare meseriaș; în fiecare caut sufletul curat și de omenie al gazdei mele de odinioară.

Pentru că să știți, că meseriașul e om dintr'o bucată; om cu spinare — cum se zice la noi în Ardeal; om cu caracter — care prin muncă se oțelește tot mai mult.

Meseria are ceva în sine — ce te face mai nobil, mai cinstit.

Cine nu vede, că lucrul eșit din mâna meseriașului — e cu totul altceva, decât ce iese din mașină, din fabrică.

Se vede pe rezultatul muncii sale — dragostea, sufletul meseriașului. Creațiunea lui — arată omul, arată zbuciumul minții sale, a sufletului său, ce l-a stăpânit în timpul muncii sale.

Meseriașul realizează după un plan, el creiază și ceace iese de sub mâna lui — este ceva individual, care caracterizează meseriașul în totalitatea lui sufletească.

Mașinile la fel lucereză în fiecare țară, alta este munca meseriașului — după națiuni și țări.

Meseriașul român — merită toată

atențiunea și dragostea noastră. Este inteligent, isteț — cu aptitudini, cari îl pun în fruntea meseriașilor oricărei națiuni. Meseriașul român de altă parte își are importanța sa și prin faptul că el este veriga care leagă pătura noastră țărănească de pătura superioară a neamului nostru.

Cu cât vom avea o pătură de meseriași mai distinși — cu atât și pătura țărănească va fi mai înaintată, mai conștientă — mai iubitoare de ce e românesc. Statul are deci datoria — să ocrotească, să îngrijească pe meseriași.

Convocare.

Toți membrii „Chemării” sunt convocați pentru Sâmbătă 8 Nov. ora 8 s ora la consfătuirea care va avea loc în localul clubului național țărănesc din str. Regina Maria No. 36. Obiectul Consfătuirei este în legătură cu procesul care se va dezbată în 10. Nov.

Amurg sinistru

— Pro-esul unei conștiințe —

O entuziastă pornire a prietenului Bazil Gruia, a făcut să văză lumina zilei în coloanele ziarului nostru, un articol, încărcat cu sumbre amintiri. Condeul intraripat, a evocat tragedia anului 1907, furișând în sufletul dlui Averescu o zguduitoare remușcare. Și consecința tragică a fost necesitatea puternică de a vorbi, pe care o simția vizatul. Spre a evada din tortura unei apăsătoare amintiri, d. Averescu, dorea să vorbească. Și momentul îl credea oportun. A intentat proces ziarului care aducea din nou pe tapet o chestiune ce de mult părea îngropată, pentru că în pretoriul tribunalului, în fața mulțimii D-sa să vorbească. Căci indiferent de considerentele politice cari pledeau pentru improcusarea ziarului „Chemarea”, d. Averescu dorea să vorbească. Trebuia se vorbească. Amintirea grozavelor scene, de o fioroasă sălbătăcie îi copleșeau sufletul.

Din cenușa alor două decenii și mai bine, renăștea icoana plângătoare, a unui an de bejenie. În sufletul dlui Averescu renășteau chinuitoare, corpurile batjocurite, a mii de țărani cari au căzut jertfă, mizeriilor. Revedea tot do-liul care învăluia țara în acel an de jale. Iată de ce D-sa voia să vorbească. Voia o mărturisire sinceră pentru a-și ușura sufletul împovărat de scurgerea anilor. Și voia se arate țării întregi zbuciumatul amurg al vieții D-sale. Căci d. general Averescu e bătrân. Și auditor de sigur că se găsea. A desistat dela gând, sau i-a fost impus nu știm. Noi însă cu toată groaza ce ne-ar inspira-o evocarea celor întâmplări în anul 1907, totuș am dori să-l ascultăm.

Să vedem, cum buzele tremurând ale d-lui Averescu, sub îndemnul forțat al unor macabre amintiri — reeditează măcelul ță-

CARLISMUL Domnului Oct. Goga

E foarte bine să recapitulăm din când în când, câte o pagină din scri-sul gazetăresc al dlui O. Goga, pen-tru a defini linia „precisă” de condui-tă politică a bardului dela Ciucea.

Griva cu mirosul tocit, va părăsi astfel răspântiile și va scuti urechile noastre de sunetul strident al tobei sale patriotice.

Reproducem în întregime o predi-că scrisă pe vremea când avea ordin să scrie astfel, și care poartă titlul: „După renunțarea prințului Carol”. Cetitorul va putea trage concluziile care-i convin.

„Fapta principelui Carol este in-contestabil o mare lovitură dată țării. Aici este miezul problemei pe care mintea nici unui bun român nu-i va putea părași. Răspunderea mare a fostului moștenitor de tron în fața istoriei noastre e că nu s'a putut ține neclintit la acea înălțime a celor aleși, fără de care nu se poate îndeplini rolul cărui il predesti-nase soarta. Intre suprema datorie impusă de legile consacrate, impla-cabile uneori, ale Coroanei și între

slăbiciunile omenesti, l-au biruit cele din urmă. În vârful piramidei unde se găsea a primit o adiere de jos care l'a tras în neant. În această diso-nanță morală se rezumă tragedia lui și a noastră.

Mult mai vinovați sunt speculato-rii politici ai nenorocirii noastre. După un vechiu tipar în care și-au stropșit toate micile întreceri de pân'acum, bunii patrioți schimbă în banimărunți și renunțarea principe-lui Carol. Puși în cunoștință directă de Suveranul însuși, care le-a arătat realitatea problemei, dându-și con-simțământul pentru rezolvirea ei la Consiliul de Coroană, ei nu încetează de-a o menține la suprafață în opi-nia publică. Dovadă frământarea in-coherentă a dlui Iorga, veninosul profet călător, sau galimatiasul dlui Alexandru Vaida, care după toate explicațiile declară necontentit că nu pricepe nimic. Amândoi distinși băr-bați de stat, însă par a fi de acord, că printr'o schimbare de guvern în favoarea lor sunt gata să se pote-lească în orice clipă și să acopere de uitare nefericitul incident. Poate a-cest aspect degradator al târgului politic e unul din momentele cele mai întristătoare din câte a scos la iveală sguđuirea neașteptată, fiind-că din el se poate vedea pe ce teme-iuri șubrede se razimă curioasa men-talitate a unor vechi aspiranți de conducători ai țării.

Pentru toată lumea desfăcută de mici preocupări, pentru cetățenii în a căror tragere de inimă se reoglin-desc destinele neamului, lucrul e pe cât de grav pe atât de limpede. El a fost lămurit printr'un gest de nea-semănată măreție de către Regele Nostru, care ridicându-se și de astă-dată peste chemările de om și de tată la pedestalul de Domnitor, a știut da poporului său o nouă pildă din catechismul moral și politic care-l călăuzește. El, Regele, a vorbit, comprimând în verdictul său tot ro-stul superior al misiunii pe care o îndeplinește aici din mila lui Dum-nezeu și din voința scaldată în sânge a neamului. Este o atât de înaltă revelație sufletească în felul cum a vorbit, încât pe lângă compensația ce ne-a dat, plătind cu inima Lui, neînfrântul întemeietor de țară adu-ce tocmă în zile de grea cumpănă cea mai hotărâtoare întărire prin-ci-piului monarhic în toate fibrele cre-erului românesc. A nu te închina în fața acestui cuvânt prin care Co-roana Regală reaminteste o clipă lu-minoasă suferință a spinilor din Co-roana Măntuitorului, ar fi o brutală impietate, a te împotrivi, o nebunie. De aceea, toate câte au urmat nu sunt decât întruparea normală a a-cestei hotărâri ce s'a încadrat în for-me constituționale.

Pe drumul arătat de Suveranul mergem înainte.

Poporul nostru sănătos și conști-ent de puterile lui se desmeticește repede ca să-și creeze un echilibru cu împrejurările. În unda de veselie premenire din care se adapă conștiința colectivă a răsărit un chip nou: doi ochi albaștri de copil, cu-rați ca două picături de rouă. Sunt ochii lui Mihai, Moștenitorul tronu-lui. În adâncimea lor luminează tai-ne nepătrunse încă, dar pacea senină pe care o răspândește e simbolul cel mai nemerit al viitorului nostru.

Să-l primim acest simbol, să-l predi-căm tuturor și să pedepsim pe cei care nu vor să-l înțeleagă. La adăpo-stul lui, cu acea reînviere de energie pe care o lovitură o trezește într'un organism tare, să ne pipăim mai de-aproape rosturile vieții. Să activăm deșteptarea și s'o silim să rodească. Suntem destul de bogați, ca desgropându-ne comorile s'aputem înjghe-ba aici un trai suportabil cu mulțu-miri pe seama celor vii și chiar cu iertare pentru morți...

lată ce ne-ar fi povestit gene-ralul Averescu. Iată subiectul spo-vedaniei. Și simțind, că sufletul se ușurează D-sa ne-ar mai fi spus multe. Poate auzeam și epo-peia țăranilor dela Ruși (jud. Hu-nedoara). Ne pare eronat a crede că procesul intentat ziarului no-

— Continuare pe pag. 4-a —

Procesul Chemării.

Miercuri la orele 6 p. m. s'a ținut o nouă consfătuire la Clubul partidului național-tărănesc din Capitală din inițiativa dlor miniștri Virgil Madgearu și Viorel V. Tilea, cu scopul de a lămuri ultimele chestiuni în legătură cu procesul „Chemării”. Au participat la această consfătuire dnl Pompiliu Ioanițescu fost ministru, Dem. Dobrescu primarul Capitalei, Gr. Periețeanu și Radu Rossetti, V. V. Stanciu, Tănăsescu, Toncescu vice-pres. Camerei, Corodeanu, N. Bodea, Vasiliu, Petre Strihan asistent universitar etc.

La consfătuire a luat parte și fratele Bazil Gruia, acuzatul dela 10 Noemvrie, care a fost primit într-o atmosferă de caldă însuflețire și prietenie.

S'a căzut cu unanimitate de acord ca să se dea cea mai mare amploare procesului dela 10 Noemvrie, desgrăpându-se întreaga tragedie a „ororilor inutile” dela 1907.

Advocații dela București vor sosi la Cluj Duminecă la ora 12 jum., iar după masă la orele 3 vor avea o consfătuire cu advocații ardeleni, în localul clubului partidului național-tărănesc din str. Regina Maria 36.

Apărătorii din Ardeal la acest proces

Într'un număr trecut al ziarului nostru am reprodus lista distinșilor advocații din București și din vechiul Regat, cari vor lua cuvântul în procesul dlui Averescu. Dăm acum și numele advocaților din Ardeal cari au luat asupra lor onoarea de a fi apărători ai „Chemării”. Aceștia sunt: Dr. Sever Dan, dr. Ionel Pop, dr. Aurel Socol, dr. Simion Nemeș, dr. Virgil Stan, dr. Valentin Poruțiu, dr. Ilie Lazar, dr. Cornel Anca, dr. Gheorghe Crișan, dr. Romul Boilă, dr. Aurel Vlad, dr. A. P. Bănuțiu, dr. Cornel și Ioan Bianu, dr. A. Bilțiu, dr. Lucian Bretan, dr. Paul Boila dr. Iulian Cârje, dr. Dobrotă, dr. Vulpe, dr. Flaviu Laurențiu, dr. Oct. Vasu, dr. Grama, dr. Candin David, dr. Petre Debu, dr. Victor Deleu, dr. Nicolae Ghiulea, dr. Nicola, dr. Petre Poruțiu, dr. T. Roxin, dr. Oct. Rusu, dr. Daniil Sabo, dr. Stoichița, dr. Simeon Tamaș, dr. Ion Pop, dr. Simonetti, dr. Ilie Popa, dr. Subțire, dr. Popoviciu, dr. Onoriu Cismașiu, dr. Ștefan Pop, dr. Ionel Pop de Băsești, dr. Oct. Hada, dr. Chețianu, dr. Ceușeanu, dr. Sabin Mureșanu, dr. Emil Nicoară, dr. Victor Peteanu, dr. Ion Sima, dr. Nicolae Ursu, dr. Ioan Galeriu, dr. N. Veliciu, dr. Ion Dobre, dr. V. Pinteș, dr. Onițiu Virgil, dr. Stoica Gheorghe, dr. Iacoban, dr. Țuțea Petre, D. Vertan, dr. Ioan Maier, Drd. Hariton Moldovan, dr. Ioachim Tolciu și alții.

Declarațiile fratelui B. Gruia

Intrebat de un redactor al ziarului Keleti Ujság din Cluj, ce crede despre procesul dela 10 Noemvrie în care va apăre pe banca acuzatilor, fratele Bazil Gruia a declarat sus-amintitului ziar următoarele:

„Mă simt deosebit de onorat că mi-a revenit sarcina de a provoca o lămurire istorică a sângeroaselor și controversatelor evenimente din 1907.

Tot ce mă surprinde este întârzierea de 23 de ani cu care d. Alexandru Averescu încearcă să-și justifice rolul avut în potolirea războaielor. Căci ceea ce am afirmat eu, au exprimat-o într-o formă mult mai agresivă savanți ca Nicolae Iorga și publiciști de talia lui Titus Enacovici, Const. Mille și C. Bacalbașa.

Noi generația tânără avem datoria de a nu primi neclarificate anumite probleme istorice cari ni se vor preda ca mâine drept moștenire.

În această deviză a noastră — în care trebuie integrată și provocarea lămuririi din 1907 — m'am găsit, firește, înconjurat de solidaritatea întregii tinerimi din țară, atât de organizația „Chemării” din Ardeal, Banat și Bucovina cât și de tineretul țărănist din Vechiul Regat”.

Ce-aveți de spus la declarațiile făcute de d. Averescu ziarului „Adevărul”, în care spune că ar fi foarte bucuros dacă ați da o desmințire că n'ați înțeles să-l „calomniați”, dsa în acest caz retrăgându-și imediat plângerea. La care fratele Bazil Gruia a răspuns: „Mă surprinde foarte mult că marele strateg Averescu bate așa de repede în retragere.

Cred că fără a avea strategia acuzatorului meu, eu rămân totuși pe vechia mea poziție — care este însăși atitudinea opiniei publice din țară, din ultimele două decenii”.

Din arhiva documentară a procesului.

Primim la ora închierii gazetei următoarea telegramă de solidarizare a tineretului național-tărănesc de Someș cu procesul nostru dela 10 Noemvrie.

„Organizația tineretului național-tărănesc județul Someș se solidarizează cu dl Bazil Gruia.

Președinte: Prof. Bizo.

Secr. gen.: dr. Coruiu Valeriu, avocat.

Amurg sinistru

Amurg sinistru este din motive pur politice. Că ciracii din jurul d-lui Averescu au crezut în momentul oportun pentru a se răzbuna contra organizației, care le a înfierat pentru totdeauna tradarea, se prea poate. Însă această alegere s'a dovedit greșită. Căci o țară întreagă condamnă ceia ce a mai condamnat în 1926, după cum tresare la amintirea anului de doiliu 1907. Mai bine lăsați pe cei ce vor să se spovedească. Spovedania ușurează. Și apoi chiar căzând zdrobit, sub povoaara nostalgia, sfârșitul e mai ușor. Amurg sinistru dar spovedit de obicei creștinesc, și D zeu iartă. M. Lețanu.

Importantele hotărâri

ale comitetului executiv al partidului național-tărănesc secția Ardeal și Banat

Hotărâri:]

1. Mulțumind dlui Iuliu Maniu pentru munca și priceperea arătată în calitate de președinte al consiliului de miniștri în timpul cel mai critic al vieții noastre de stat după unire și hotărând ca discursul rostit de dsa în adunarea majorităților parlamentare să fie tipărit și răspândit sub formă de manifest în toată țara pe ziua 10 Nov. își exprimă deplina sa încredere în guvernul prezidat de d. G. Mironescu care este emanația majorităților corpurilor legiuitoare și este chemat să continue înfăptuirea programului partidului național-tărănesc.

2. Ia act cu vie satisfacție de hotărârile consiliului de miniștri care tinde în continuarea operii guvernului Maniu să echilibreze bugetul prin un regim real de economii și reduceri pentru ca contribuabilii să se poată bucura cu un ceas mai curând de o ușurare a impozitelor.

3. Așteaptă dela guvern în continuarea politicii guvernului trecut ca până ce va lua ființă Institutul de Credit Agricol Ipotecar să reducă prin măsuri legislative și administrative camăta care roade la temelie economică a națiunii și să pună stăvilă energic uzurei practice de unele bănci parazitare.

4. Roagă guvernul să ia de urgență toate măsurile pe care le va crede de cuviință pentru ca să preîntâmpine greutățile în fața căreia să află astăzi toate părțile producătoare și îndeosebi agriculturii pe urmă scaderii puterilor mondiale ale bucatelor ca asifet să fie feriți de pierderi și ruine materiale.

5. Constată că toți membrii partidu-

Doi ani de guvernare și procesul Bazil Gruia.

Se împlinesc la 10 Noemvrie doi ani de guvernare național-tărănistă. Popas când se cuvine să aruncăm o fugară privire retrospectivă asupra activității dezvoltată de partidul național-tărănesc și de a fixa în câteva cuvinte situația actuală în care apare arena noastră politică.

Cine a urmărit cu atențiune munca neostenită ce s'a depus în acești doi ani pentru trecerea dela politicianism la politică și dela o falsă democrație „liberală” la un regim democratic sincer și real, va putea să constate că nu e puțin cât s'a realizat în acest răstimp.

Dacă guvernul național-tărănesc n'a putut soluționa integral toate problemele cari au agitat viața noastră publică, aceasta o datorăm conjuncturilor tot felul și de multeori de ordin internațional cari s'au pus împotriva.

Dar oricâte critici s'au adus guvernării național-tărăniste, ea are meritul de a fi înstăpănit în România o eră nouă de consolidare a perceptelor democratice, cari înainte erau disprețuite mereu.

Sub guvernul național-tărănesc s'au săvârșit cele dintâi alegeri libere din țară cari au permis exercitarea efectivă a dreptului de vot a fiecărui cetățean iar prin desființarea cenzurii și a stării de asediu s'a pus capăt unei situații anticonstituționale și dăunătoare renumelui țării.

Preocuparea guvernului național-tărănesc față de problemele economice, n'a fost mai prejos.

Ea s'a tradus din primul moment prin măsuri menite a ajuta pătura noastră rurală iar azi prin proiectele mari de a o salva definitiv din ghiarele mizeriei.

Dar actul cel mai important al guvernării național-tărănesc rămâne fără nici o controversă actul dela 8 Junie prin care pe tronul României a fost proclamat M. S. Regele Carol II., căruia-i revenea de plin drept; acest eveniment de proporții istorice a avut din primul moment repercursiunile cele mai binefăcătoare asupra țării noastre.

Iată deci că oricâte critice s'ar aduce guvernării actuale, ea este destul de bogată în roade.

Pe marginea aniversării de azi să încreștăm și evenimentul care viește în opinia publică.

Procesul dela ordinea zilei Alexandru Averescu—Bazil Gruia. Procesul bătrânului șef al partidului poporului cu tânărlul nostru secretar de redacție Bazil Gruia.

Cu care s'a solidarizat întreaga organizație chemăristă din Ardeal, Banat și Bucovina precum și tineretul țărănist din vechiul Regat.

Prietenul Bazil Gruia nu este deci singur în acest proces, care s'ar putea numi deci procesul dintre d. Averescu și generația tânără.

Sau cum spune un confrate: lupta dintre trecut și viitor.

Ceeace, în acest caz, ne scutește de prea mari agitații pentru a anticipa biruința finală.

În orice caz acest proces, care este cel mai mare proces politic din ultima vreme dobândește o neprețuită semnificație și prin data memorabilă la care se ține 10 Noemvrie. Ziua de învingere a dogmelor democratice în România, venirea partidului național-tărănesc la guvern.

Ceeace a însemnat distrugerea partidului istoric liberal, devenit azi o simplă fantomă în viața noastră politică.

Va însemna ziua de 10 Nov. 1930 distrugerea celeialalte minciuni politice care se zice partid al poporului?

Nu ne îndoim. Lichidarea averescanismului este un proces pe care procesul prietenului Bazil Gruia nu face decât să-l încheie definitiv.

Valeriu V. Pogăceanu.

Administrația județului Năsăud

No. 13312—1930

Concurs

În conformitate cu art. 78 din Regulamentul pentru aplicarea Legei „Statutului funcționarilor publici” și art. 178 din Legea O. A. L. publicăm concurs pentru ocuparea posturilor de noiar la circumscripțiile notariale Chirales, Ilva-mică, Sieu-sfântu și Rebra.

Salarul este cel stabilit prin lege.

Doritorii de a ocupa unul dintre posturile menționate mai sus vor înainta cererea în scris până la data de 22 Noemvrie a. c. la Administrația județului Năsăud, alăturând acele cerute de Art. 7 din suscitatul regulament.

Postulanții, cari ocupă vre-o funcțiune publică, vor menționa aceasta în cerere care vor înainta-o prin autoritatea la care funcționează cu referat din partea acelei autorități.

Bistrița, la 30 Octomvrie 1930.

Președinde: (Indescifrabil).

2339 Șeful serv.: (Indescifrabil).

Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor Direcțiunea Clinicilor Universitare din Cluj

No. 9487—1930

Publicațiune

În ziua de 28 Noemvrie 1930, ora 9. a. m. se va ținea la Direcțiunea Clinicilor Univ. Cluj, Str. Mico 3, licitație publică cu oferte închise și sigilate pentru aprovizionarea Clinicilor cu carnea necesară pe anul 1931.

Licitatiia se va ținea în conformitate cu art. 88—110 din Legea Contabilității publice.

Caetul de sarcini stă la dispoziția amatorilor în zilele de lucru în orele oficiale. Cluj, la 4 Noemvrie 1930.

1348 Direcțiunea Clinicilor.

Redactor responsabil:

Dr. A. T. MUREȘAN

In noua librărie

I. VASIU

Cluj, Str. Nr. Iorga 5

se găsesc toate cărțile școlare, științifice, literare etc. precum și tot soiul de rechizite cu prejurile cele mai avantajoase.